

धर्मकीर्ति

(बौद्ध द्वै मासिक)

THE DHARMAKIRTI

(A Buddhist Bi-monthly Publication)

२० सिके स्त्री

१२९२१

वापिण ९

१९९१ - ९

विहा क्य चकल

धर्म चक्र अंक

वर्ष-१३

२०/१०९

अंक-९

आषाढ पूर्णिमा

(जेष्ठ-आषाढ)

JULY, 1983

भारतनाथः प्रथम धर्मदिपता स्थले

धर्मकीर्ति प्रकाशन

बुद्ध सम्बत २५२७

नेपाल सम्बत १९०३

विक्रम सम्बत २०४०

वार्षिक रु. १०१-

प्रति रु. २१-

‘धर्मकीर्ति’

- १) ‘धर्मकीर्ति’ एक बौद्ध द्वैमासिक पत्रिका हो ।
- २) यस्मा धार्मिक रचनाहरूको साथै शिक्षाप्रद, सामाजिक, नैतिक एवं ब्यावहारीक पक्ष सम्बन्धी रचनाहरू पनि प्रकाशित गरीने छ ।
- ३) रचना सफा र पूरा साइजको कागजमा एकापट्टिमात्र लेखेर सम्पादकको नाउँमा हाम्रो कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ ।
- ४) लेखकद्वारा लेखिएको कुनै पनि विचारको जिम्मेवार लेखक आफै हुनेछ, सम्पादक मण्डल हुने छैन ।
- ५) कुनै पनि रचना प्रकाशित गर्ने वा नगर्ने अधिकार सम्पादकमै रहने छ ।

द्वैमासिकको रूपमा यो हाम्रो पहिलो प्रकाशन हो । तपाईंलाई यो पत्रिका कस्तो लाग्यो ? तपाईंलाई राम्रो लागेको र नराम्रो लागेको कुरा हामीलाई लेखी पठाउनुस । यस्लाई अरु म्तरिय, उपयोगी एवं रूचीपूर्ण बनाउन के कस्ता परीवर्तनहरू गर्न सकिन्छ ? यसबारे तपाईंहरूको प्रतिक्रिया, सुझाव एवं सल्लाह पठाई हामीलाई सहयोग गर्नुस ।

विषय सूची

नेपाल भाषा	नेपाली भाषा
अपण्णक जातक — २	चिन्ता र भय — ५
धम्मया सिलः — ४	तपाईं अरूबाट कस्तो व्यवहार
धर्मचक्र — ७	चाहनु हुन्छ ? — ९
श्रद्धाञ्जली — १५	ध्यान साधकहरूको उद्गार — १२
स्तम्भ	
सीके बहःगु खँ — ११	बौद्ध समाचार — १७
मचाकु — १३	सम्पादकीय — २४
हाजिरी जवाफ — १४	

धर्मकीर्ति

★ वर्ष १३ ★ अंक १

★ असार पूर्णिमा

व्यवस्थापन समिति
अगम्य रत्न कंसाकार
ज्ञानी रत्न तुलाधर
उद्योग रत्न तुलाधर
दीपक रत्न शाक्य
विद्या सागर

सम्पादकीय सहयोगी
सरिता तुलाधर
रिना बनिया

सम्पादक
वरदेश

प्रधान सम्पादक
भिक्षु अश्वघोष

द्वे मे भिक्खवे, अन्ता पव्वजितेन नसेवित्त्वा । कतमे द्वे, यो
चायं कामेसु काम सुखल्लिकानु योगो, यो चायं अत्तकिलमायानु योगो
दुक्खो, अनरियो अनत्थ संहितो

भिक्षुपि निगू अति तोतेमा सेवनं याय् मज्जू । छु छु निगू ?
गुगु कि काम सुखे हे भूले जुया विलासिताय् जीवन हनेगु व, शरीर
ब्वल्लकेत एदेक मगागु आहार मनसे शरीरघात कष्ट बीगु थुपि नित्ता
हीनगु आर्य मज्जूगु अहितगु अति खः ।

बुद्ध वचन

तिण दोसानि खेतानि, दोस दोसा अयंपजा
तस्माहि वीत दोसेसु दिन्नं होति महाफलं

बुँया दांप घाय् खः, ध्व प्रजाया दोष द्वेष भाव खः । उकिं
द्वेष रहित मेसित दान व्यूसा अपो फल वं ।

अवज्जे वज्ज मतिनो वज्जे च अवज्ज दस्सिनो
मिच्छा दिष्टि समादाना सत्ता गच्छन्ति दुग्गतिं

गुमेस्यां दोष मदुमेसित दोष लगे याइ, दोषीमेसिति निर्दोषी
समळे जुइ । उइ मनु मिथ्या दृष्टि (मख्थे थुइका काहा) जुया
दुग्गति वनी ।

निर्दोषमा दोष र दोषमा निर्दोष देखेर मिथ्या दृष्टि (गलत
फहमी) ग्रहण गर्ने जीव दुग्गतिमा पुग्दछ ।

प्रकाशक

विशेष सल्लाहकार

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

असंगारिका धम्मवती

सम्पर्क

धर्मकीर्ति विहार, श्रीधर, नवल टोल
फोन नं. १४५९५

अपण्णक जातक

— प्रकाश वज्राचार्य

व वंजाःया नुगः थौं तस्सकं चं चं धाः ।
तस्सकं लयल्य् ताः व थौं । थः ल्यू ल्यू न्यासःगः
गाडा न्हाकाः वयाच्च्वपि बंजाःत स्वयाः छक फिसिक्क
न्हिल व ।

वं छ्यो च्वय् च्वंगु सर्गतय् मिखा बवल ।
सर्गः चक्कं । वा वंगु चि छति मद्दु । तर सिचुक्क
सिरिसिरि वयाच्च्वंगु फसं यानाः अमिसं ताःनो मचाः ।
थ्व लें अमिगु लागि न्हूगु हे तिनि । छ्यो फहीका
जवय् खवय् स्वल । सुं छम्ह नं खने मद्दु । ल्यूने
स्वल- थः हे न्यासः बंजाः पासापि जक; अले ल्यूने
अमिसं नकतिनि पुला वःगु वाँउसे च्वंगु जंगल-
सुं हे मद्दुगु, मुनसानगु । व जंगलय्, अमिसं नकतिनि
पुलाःख्य यानावःगु जंगलय् दोतय्त नकेत बाँबाँला गु
घाय् दूगु, कथं कथंया सिसाफुसा सया च्वंगु,
बाँबाँलाःगु स्वांत होया च्वंगु लुमना वल वया ।
न्होने पाखे मिखा बवल - न्होने जंगल मदय्
धुकल । न्होने दनि स्वः स्वः थाय् चिची मागु
कारत, व थाय्थासय् कन्दमूलत । कन्दमूलत यक्को
दूगुलि नय्गुया घन्दाला दूगु हे मखुत थें अमित;
लः त्वने मदेगुया घन्दा नं मद्दु अमि । अमित
माक्कौ लः माडाम् तम हःगु द हे दु, छुकिया
घन्दा ?

“जि हे थ्व लेंपुई न्हापां वयागु पाय्छि जुल”-

अपाय्मछि हाकःगु सुनसानगु लेंपुई वया च्वंपि न्यासः
बंजातय् नायो नं मती तल- “मखुसा जिगु हे
नगरया मेम्ह बंजाः नं थ्व हे लेंपुं वय्त्थंगुला
खःनि । वयागु पुचः न्हापा वःगु जूसा थ्व लें स्यंका
थके धुंकीगु खै, वा दोतय् नय्गु घाय् मगाइगु खै,
अथेनं मखुसा सिसाफुसा फुक्कं अमिसं माक्कुक नया
वने धुंकीगु जुइ.....न्हागुसां छगू नं छगूला
सिधय्का हे थकी का अमिसं । अमिसिकं न्हापा
जि थ्व लेंपुं वयागु तस्सकं बांलात । आः अपिसिकं
जि न्हापां अपरान्त देशय् (वर्तमान दक्षिण-पश्चिमी
भारत) ध्यनीगु जु हे जुल थें । अन वना थम्हं
एकलौटे याना वसाः मियाः फक्क दां कमे याना
ह्य् जि । अमिसिकं लिपा वःगुसा थथे याय् खनीला
जि ? खनीमखु ! धात्थेला जि बुद्धिमान खः,
नत्रसा वयात ‘छिपि लिपा वा, जिपि न्हापा वने’
धाय्गु बुद्धि वैला जिके ? श्यावास.....”

“गन वने त्यनागु भाजु ?” सुं छम्हस्यां न्यंगु
सलं थःगु विचालय् लाल कया वयाच्च्वम्ह बंजातय्
नायो थारा न्हूल । वं खन वया न्होने पाखें स्वया
वया च्वंपि किम्हति मनूत । अमि म्ह नं प्याः,
वसः नं प्या । पलेस्वां थू थू उवना तःपि नं दु ।
अमि नायो, नायो हे हे खय्माः व मनू, गूगु रथया
द्योने च्वंच्वंगु खः व नं थाय् थासय् ध्याचः कीगु ।

वं हे न्यायंगु च्वय्या न्यासः ।

बंजा नायो नं लिसः बिल, “जिपि बनारसं वयापि, अपरान्त देसय् ब्यापार याः वने त्यनापि । तर, भाजु, छिकपि सकसिगु म्ह गय् प्याःगु ?”

“पासा ! जिपि वयागु लँपुइ तस्सकं वा वया च्वंगु दु । धाय् थसय् पुखूत दु । उका मखंला पलेस्वां थ्वया हंगु जिमिसं ! अरे, गय् छि ला गाडा का गाडा लःहया दीगु लाना च्वन का । छाय् क्वात्तुक लः यंका दी मागु ? छि काय् त्यंगु लँय्, जि धाय् हे धुन, वा क्वाम क्वाम वया च्वंगु दु, लःया दुःख मडु । जिगु खँ न्यनेगु खःसा तछ्याना दिसँ लःया डम्पत । बेकारय् क्वातुक्क अतःमतः कयंक छाय् लः यंके ? याकनं नं थ्यनी ।” वोम्हस्यां धवाथुकल । अले थःगु लँ लिनाः वन ।

बंजातय् नायोया व मनूनं धाःगु खँ खं थें ताल । अले धमाधम गाढाय् लया हःगु लःया डम्पत तछ्याय्गु शुरु याकल ।

□ □ □

लत्याति लिपा । न्यासःपि बंजातय्गु छध्वः वहे लँपु वल । आश्चर्यया खँ, अमिसं नं अपि हे किंन्हति म्ह प्याःपि मनूत नापलात । अमिसं बंजातय् नायोया न्यंकल, “जिमिगु खँ न्यनेगु खःसा, बंजाः भाजु, लः फुक्क थन हे वां छोया थकी न्होने मीक्व नं दु, तस्सकं वा वया च्वंगु दु ।”

“धन्यवाद पासापि ! तर मेगु लः मखं तले जिमिसं हवानु लः कांछ्वय्मिखु जिमिसं ।” बंजाः नायो नं लिसः बिल । न्याक्व धासां खं मन्यंगुलि

धर्मकीर्ति

अपि वसः प्यापि मनूनं सुखसुरू न्याःवन । अपि वने धुंका छम्ह बंजातं नायोयाके न्यन, “अमिसं धाःगु पाय्छि जु हे ज नि । छाय् क्वात्तुक लः यंका च्वनेगु ?”

नायो नं न्यन, “पासापि, सर्गतय् खने दुथाय् तक्क छकू नं सुपाय् मडु । न गनं न न्याःगु ताय्दु, न पल्पसा तःगु खनेदु । न फय् हे ख्वाउसे च्वं । छु पासापिसं स्वय्बले न्होने वावैच्वंगु जूसा थथे जुइला ? उके अमिसं धाःगु जि पत्याः मजू ।”

बंजात सकस्यां खः धयाथे छ्यो संकल । न्यावन सकले । प्यथो न्याथो लिपा छथाय् अमिसं न्यासःम्ह मनूतय् क्वेय् छ्याल ब्यालजुया च्वंगु खन । स्वः स्वः थाय् क्वेया क्वे । बंजातय् नायो नं अले पासा पित धाल, “स्व पासापि, थन अथे वां छोया तःगु रयत स्वय्बले थुपि सीपि सकले कीसिकं न्हापा वःपि बंजात जुइमा । कीगु बनारसय् हे कीत “छिपि लिपा वा, जिपि न्हापा वने” धकाः लत्याति न्हो वःपि बंजात खं थुपि । की निध्वलं नापं बेल धाःसा नय्गु नसा व त्वनेगु लःया समस्या जुइ धका कुमित न्हापा छोया हयापि खः । पक्का न्हाचःयापि वसः प्याःपि मनूत लाखेत खः । अपि लाखेतय्गु हे खँ न्यभाः थुपि मूखंतसे लः फुक्क लँय्हे वां छोया वल जुइ । अले थन ध्यंका लः त्वने मखना कयजोद जूपित अपि हे लाखेत वयाः नया बिल जुइ । उके पासापि कलपिसं धाय्वं मिच्छा तिसिमा पत्याः धाय्गु वीथोनु खँ मखु ।”

(धुकियां लँ ४ पेजय् स्वया दिसँ)

धम्मया सिलः

(‘विपश्यता’ दै १२ ल्या ११ पाखें भाय् हिला)

अनु. लाभरत्न तुलाधर

सरिलय् ल्वय् जूसां तबि मन बुलुका च्वन्य म्वः ।
 तर मन रोगी जूहास्या ह्य छह्यं जुइ दुख गः ॥
 नुगलय् मुं वन्यवं लिकः सरिलय् क्यनी लिच्वः ।
 विपस्सनां स्वय् सःम्ह स्यां पयनीगु न्हां दुख-प्वः ॥
 गुबले तक मन हाकुयी राग व द्वेष खिति ।
 उबले तक व्वलना च्वनी नुगलय्, सरिलय् की ॥
 राग थज्यागु न रोग दै द्वेष थज्याजु न दोष ।
 मोह थज्यागु न मूढता धम्म छता जुल होश ॥
 धरम दनेव सुख पिल्वी तनमन याउँक्य दै ।
 धरम मदय्व सुख तनी तनमन ऊयातुस्य वै ॥
 आरोग्य परम लाभ खः सतोष परम धन ।
 विश्वास परम मित्र खः परम सुवख निब्बाण ॥

(३ पेजया ल्ये)

अपि वजात पालंपाः पाः च्वना अन हे चा
 च्वन । कन्हे खुनु अपरान्त देसय् वनाः माक्को दां
 कयाः बसाः म्यू वने दैपि जुहे जुल अपि ।

थ्व जातक कनाः बुद्ध धया बिज्यात -
 “बुद्धिमान्पिसं यथार्थं खँ धकाः थुइकाः हे जक
 वयात नाला काइ ।”

लय्ता खँ

जातक बाखँलय् थें नैतिकता, जीवन पद्धति व मनोरंजनं बिलिबिलि जाःगु साहित्य मेथाय् लुइके थाकुगु
 खँ न्ह्यथना च्वने माःगु मखु । थुपि ५३३ पू जातक बाखँ त छसीकथं छपु छपु यानाः धर्म कीतिया हरेक
 अंकय् पिदनीगु सुचं बी दया जिमित लय्ता वो ।

थ्व ह्यापांगु जातक बाखँ बुद्ध बुद्ध शासन त्वता वंपि न्यासः तिरंकरतय्त ध्वाथ्वीकेत कना
 बिज्यागु खः । थुकी लः वां मछोह्य, लिपा याह्य बंजा नायो बोधिसत्व खः ।

चिन्ता र भय

के. श्री धम्मामानन्द

(मलेसिया)

हरेक मान्छेको जीवनमा चिन्ता र भय हुनु साधारण कुरो हो। यो भौतिक संसारमा रहेसम्म हृदयका यी दुर्भाग्यपूर्ण अवस्थाहरूबाट कोही पनि मुक्त छैन। चिन्ता र भय मन नपराउने मान्छेले आफूलाई शुद्ध पार्न र पूर्णता प्राप्त गर्न कोशिश गर्नु पर्दछ। त्यसैले बुद्धिमान्नेले जीवनको प्रकृति बुझेर चिन्ता र भयलाई वशमा पार्न सक्दछ।

धेरै मान्छेहरूसँग तृष्णा र चाहना, भय र पीर हुन्छन् जुन उनीहरूले निर्मूल गर्न सिकेका छैनन् र आफ्नै अगाडि स्वीकार गर्न पनि लाज मान्छन्। तर यी हानीकारक वेदनाहरू शक्तिशाली छन्। तिनीहरूलाई थाग्म जतिसुकै कोशिश गरेता पनि भौतिक शरीरलाई दिर्घकालीन रोगी हुने गरी बिगारेर तिनीहरूबाट बचन खोजेता पनि उनीहरू बचन सक्दैनन्। सबैलाई ठीकसँग गरिएको ध्यान वा आध्यात्मिक उन्नतिले मात्रै पन्छाउन सकिन्छ, कारण अविकसित मन नै यस्ता चिन्ताहरूको मूल कारण हो।

बुद्ध भन्नुहुन्छ, "तिम्रो दुःख तिम्रो आफ्नै अज्ञानताबाट उत्पन्न भएका कर्म (काम) को कारणबाट उत्पन्न भएका हुन्। तिम्रो आफैले ती दुःखहरू कसरी हटाउने भनी म सिकाउँछु। तर यसको

लागि तिम्रो आफैले काम गर्नु पर्दछ।" त्यसैले तिम्रा चिन्ताहरू जित्नमा तिम्रै बलियो इच्छाशक्तिको ठूलो हात छ।" बुद्ध फेरी भन्नुहुन्छ, "अनुरागबाट नै शोक उत्पन्न हुन्छ, अनुरागबाट नै भय उत्पन्न हुन्छ; जो अनुरागबाट मुक्त छन् तिनीहरूलाई शोक हुँदैन, न त भय नै।" संसारमा विषयवस्तुहरूमाथि बढि अनुराग हुनु चिन्ता र भयको अर्को मुख्य कारण हो। फेरि बुद्ध हामीलाई सुक्कव दिनुहुन्छ, "इन्द्रियका द्वारहरूमा पहरा लगाऔं। हाँफ्रो खानामा सीमा बाँधिदेऔं। उद्योगको लागि प्रतिज्ञा गरौं, सफा र शुद्ध बुद्धिवाद सुसज्जित होऔं।" यहाँ स्पष्टसँग दर्शाइएको छ कि यी सबै तराम्रा चिन्ता, शोक र भयबाट मुक्त हुने उपाय पनि छ। तिम्रा चिन्ताहरूको दोष तिम्रैले अरूलाई दिन सक्छौ तर यदि तिम्रैले आफ्नो मनलाई राम्रोसँग पहरा लगाएमा अरू कसैले तिम्रो मनमा चिन्ता उत्पन्न गराउन सक्ने छैन। उनीहरूले तिम्रोलाई दुःख दिन सक्छ तर यदि तिम्रो बुद्धिमान भएमा ती दुःखहरूप्रति तिम्रैले बहादुरीसँग सामना गर्न सक्छौ।

अनुभवले भन्छ कि बुझ्नु शारीरिक र मानसिक अस्वस्थता चिन्ताको कारणबाट उत्पन्न हुन्छन्। मधुमेह (डाइबेटिस), उच्च रक्तचाप, अल्सर जस्ता

रोगहरू चिन्ताका अवस्थाहरूको कारणबाट कि त उत्पन्न हुन्छन् कि त कममेकम यसले तिब्र पारि-दिन्छन् भन्ने विचार चिकित्सा शास्त्रको छ । डाक्टरहरू फन फन यस्तो विचारमा लाग्दछन् कि धेरैजसो रोगहरूको उपचारमा रोगीको मानसिक अवस्थामा विशेष ध्यान दिनु पर्दछ र उनीहरूले बुझेका छन् कि तिम्नो चिन्ताले तिम्ना समस्याहरू सुल्काउँदैन; बरू तिमीलाई शारीरिक र मानसिक रूपमा कमजोर पारिदिन्छ र तिम्नो भलाइमा कुनै-पनि किसिमबाट कहिल्यै पनि सघाउ पुऱ्याउँदैन । यति मात्र होइन, तिमीले आफ्नो घर, आफ्नो कार्यालय र समाजमा अति नै नरमाइलो वातावरणको शृजना गर्नेछ । अरूहरूको शान्ति र सुखमा बाधा पुऱ्याउनुमा तिमी जिम्मेवार हुनेछौ ।

नरामा मानसिक अवस्थाहरूमध्येमा पनि सबभन्दा अस्वस्थकर र खतरनाक हं- दिर्घकालीन चिन्ता । किन, हामी सोध्छौ, मानिसहरू चिन्तित हुन्छन् ? अन्तमा एउटै उत्तर भेट्टाउँछौ । मानिसहरू 'म' र 'मेरो' भन्ने भावनाले गर्दा चिन्तित हुन्छन् । हामी आफू र आफ्ना आफन्तहरूको सुरक्षाको काममा गर्दछौ र त्यो पनि परिवर्तनशील संसारमा जहाँ शाश्वत सुरक्षा कहिलै हुँदैन । समुद्र किनारमा बालुवाको महल बनाउने व्यक्ति जुनसुकै छालदेखि पनि डराउँछ ।

तिम्नो मनमा चिन्ता हुने बेलामा जो सुकेलाई

□

आफ्नो निऱ्याउरो मुख देखाउने नगनूँ जसले साँच्चै तिमीलाई मद्दत गर्न सक्छ उसैको अगाडि मात्रै तिमीले आफ्नो चिन्ता व्यक्त गर्न सक्छौ । कति राम्रो हुँदो होला यदि जतिसुकै आपत विपतको बेलामा पनि तिमीले अनुहार हँसिलो राखिराख्न सक्थौ भने । तिमीले साँच्चै कोशिश गरेमा यो त्यतिको गाह्रो कुरो होइन । थुप्रै नवयुवाहरू आफ्ना विपरित लिंगका साथी छुटेमा चिन्तित हुने गर्छन् । निराशा र हतोत्साहले गर्दा उनीहरू प्रायः गरी आत्म-हत्या गर्ने योजना पनि बनाउँछन् । कोही कही पागलखानामा पनि पुग्छन् । यस्ता धेरै दिल टुक्रिएका युवाहरू दयनीय जीवन जिउँछन् । यी सबै नरमाइला घटनाहरू जीवनको सत्य प्रकृति नबुझेर नै हुन्छन् । जसरी भएपनि विछोड त हुन्छ नै यसलाई रोक्न सकिँदैन । कहिले काहीं यस्तो जीवनको शुरूमा हुन्छ, कहिले काहीं मध्यमा र कहिले काहीं अन्तमा; यो अत्याज्य छ । जब यस्ता कुरा हुन्छन्, तब यसको कारण कहाँ छ पत्ता लगाउनु पर्दछ । जे होस्, यदि विछोडलाई थाग्न सकिँदैन भने तब जीवन प्रवृत्तिलाई बुझेर यसलाई सहने साहस उत्पन्न गराउनु पर्छ । तर अर्कोतिर यदि कसैलाई चाहिहालेमा दिलको खालि ठाउँ भर्न नयाँ साथी खोज्नु गाह्रो कुरो होइन ।

के तपाईं चिन्तित हुनुहुन्छ ? यदि हो भने अवश्यै यो लेख पढ्नु होला । यो लेख डा. के. श्री धम्मानन्दद्वारा लिखित प्रसिद्ध पुस्तक "WHY WORRY ?" बाट अनुदित गरिएको हो । धर्मकीर्तिका आगामी अंकहरूमा यो शृखला जारी नै रहने छ ।

धर्मचक्र

भिक्षु अरवघोष

असार पुन्ही भगवान् बुद्धं धर्मचक्र प्रवर्तनं याना बिज्याःगु विं
खः । उक्तिया हे लसताय् थ्व देछाना च्वना ।

भगवान् बुद्धं सम्बोधि लाभ याय् धुंका
दकले न्हापां उपदेशयाना बिज्यागु उपदेश वा
चाःहिका बिज्यागु घःचायानां खः धर्मचक्र । थ्व
धर्मचक्र शब्द बौद्ध जगते यक्व प्रचार जूसां तभी
थुइका काय् अःपु मजू । धर्मचक्र सूत्र साब बांलाःसा
नं साधारण मनूतेसं थुइका काय् फे मखु । छय्
घाःसा आपालं मनूत संसार चक्रे तक्यना च्वंफि खः ।
संसार चक्रं तापाना वने फुसा तिति धर्मचक्र छु
धेगु थुइका काय् फे ।

सिद्धार्थ गौतमं बुद्धत्व प्राप्त याय् धुनेवं थःत
अनुभव जूगु थःम्हं लुइका कय्यागु ज्ञान प्रचार याय्
माल धका मती तै विज्याःबले कल्पना जुल-थ्व
संसार चक्रे च्वंफि मनूत रामं मत्त, द्वेषं दुष्ट, मोहं
मूखं 'जि व जिगु' धेगु क्वातुक जोनेगु भावनां गथि
चिना च्वंफि मनूतेत जि थपायसकं दुःख कष्ट सिया
लुइकागु ज्ञानया खँ कना ज्या वला ! थुइका
काइला धे थें जुल । धर्मया खँ मकनेगु मती तै
बिज्यात । याकचा जंगले भिक्षुक्तिसुख अनुभव याना
च्वनेगु मती वन । अले बुरस्त थःत थम्हं न्वात-

धर्मकीर्ति

“राज्य ब्रह्मव क्षांता पररूपकार याय्गु मती तमा
पिर्हा वया भाः यकचा जंगले च्वं बनेगु मतीका
मखुला ? आम ता पलायनवादी जुल, स्वार्थी
जुल । संसार चक्रे च्वंफि मनूत मध्ये धर्म चक्रया
आशा याना च्वंफि राग, द्वेष व मोहं तापाक
च्वने मास्ते वंफि नं दु । ज्ञान थुइका काइफि नं
दु । सकलें मूखं मखु ।”

थुलि थःत थम्हं न्वाना थः नापं तपस्या
यानापि पासापि न्याम्ह बुद्धि दुपि खः धेगु सीका
बुद्धगयां सारनाथ बिज्यात ।

खेँ उपक आजीवक धेम्हं बुद्ध विद्वान्मह
मनू नापलाद । थं बुद्धयत हामस्य । बुद्धयत
थःथम्हं बुद्ध जूम्ह धेगु न्यना न्हाय् कय् कुक्का घम्ह-
गुरु स्वक वं बुद्ध बुद्धि फे वा ?

अपायसकं विद्वान् मेस्तिन हे बुद्धमस्य परस्यः
मयाःगु खना छक वन कुछत । हानं धेयं तल ।
दुष्टि तमप्यंपिसं छु ज्ञानया खँ थइ ? अनं सरासर
सारनाथे थः पासापि दुथाय् बिज्यात ।

इमिसं नं पत्ताः मया । मनसे तपस्या कस्य

बुद्ध जुइ मफु । आः ल्हक नया छु बुद्धत्व प्राप्त याइ ?

बुद्ध न्होने थ्यँ लिसे पंच भद्रवर्गिय पिति नुगः क्यातुया वल । बुद्धया ख्वाले शील व सत्ता धिया जः खने दै वल । बुद्धयात स्वागत सम्मान छु याय् मखु धका मती तै च्वंपि दना वना स्वागत यात । लासा लाइ बिल । तुति सिका बिल । श्रद्धापूर्वकं वन्दना-यत्त ।

बुद्ध इमित धैबिज्यात - छिमिसं न्हापा यागु विश्वास व दृष्टि तोता छो अले छिमिसं ज्ञान लाभ याना काय् फे ।

“न्हापा गुबले मखनागु, मन्यनागु धर्म खनीगु प्रज्ञाचक्षु दुनेया मिखा दत, ज्ञान दत, विद्या दत बुद्धी दत ।” ह्युसे च्वंथाय् खनीगु जः (आलोक) दत धकाः बुद्ध धैबिज्यात ।

ध्व धर्मचक्र सूत्रे सीके बहगु, लुमके बहगु खँ त स्वता प्यता दु ।

तोते माःगु अति वा अन्त निगू दु । १) कामसुखे भोग सुखे, सासारिक सुखे हे जक प्यपुना च्वनेगु सुख सीगु मोजमज्जा याय्गु हे जक मती तै च्वनेगु छगु अन्त ।

२) शरीर यात मदेक मगागु नसा माचाछि नं मनसे म्हयात दुख कष्ट बीगु नेपित्याका च्वनेगु अति वा अन्त ।

थुपि नितानं तोता बिचेयागु जीवन हनेगु मध्यम मार्ग वनेगु ध्व सूत्रया मू खँ खः ।

थीया संसार चक्रे च्वंपि मनू निगू सिमानाय् लाना च्वंपि खः । छध्व भोग विलासे भूले जूपि खः मेपि माचाछि हे नेगु मदेका वा मनसे जीवन हना च्वंपि ।

न्हांगु खे नं मध्यम मार्ग दुसा, पाय्छिगु मात्रा दुसा जीवने दुःख दै मखु । चि धैगु अपो नं मज्यू, म्होजुइगु नं मज्यू । जाति व भाषाया सरे नं सिमाना नागे जुया वनेगु मज्यू । पाय्छि जुइक कल्पना याय्माः ।

ध्व धर्मचक्र सूत्रे मेगु मूखँ खः दुःख व दुःख मुक्ति । अर्थात दुःख मदेगु लँपु । न्हाक्व दुमां मगागु असन्तुष्ट गु तृष्णां याना दुःख जुल । दुःखया कारण गुबले लुमभ्रनिगु तृष्णा खः धैगु बुद्धया थःगु अनुभवया खँ ध्व सूत्रया स्यल्लागु थं खः । दुःख दु धका सकसिनं स्यू । तर दुःखया कारण दु धैगु खँ मनूते वाःचा मदु । भगवान बुद्धया धापू कथं मनूते सुख सीगु जक आशा खः, दुःख मदेकेत छुयाय्माः धैगु खँ सीकेगु कुतः मया । सुख सीगु आशा याना फनफन दुःख जुइगु तृष्णाय् भूले जुयाच्वन ।

दुःख मदेकेगु लँपु नं तथागत वयना बिज्यागु खँ धर्मचक्र सूत्रे दुध्याना च्वंगु दु । दुःख मदेगु लँपुइ च्याता खँ दु ।

१) मद्रक खँकेगु, २) मद्रक कल्पना याय्गु, ३) मद्रक खंहाय्गु, ४) मद्रक ज्या याय्गु, ५) मद्रक जीवन हनेगु, ६) मद्रक कुतः याय्गु, ७) मद्रक होश तै च्वनेगु, ८) मद्रक मन थासे लाका तय्गु ।

थुकी न्हापां यागु लँपु सम्यक दृष्टि मद्रक खँकेगु साब मू दुगु खँ खः । मन न्हाथाय् नं न्हापालाक वनी । अले मनं गथे खन अथे हे ज्या खँ जुइ मभिगु मनं ज्या याःसां खँ ल्हाःसा द्रहँया ल्यू ल्यू ज्यातुक धःचाः तुला वै थें दुःख ल्यू ल्यू वै । भिगुमनं ज्या याःसा किचः थें याउंक सुख ल्यू ल्यू वै । असार पुग्ही खुनु बुद्ध धैबिज्यागु खँ लुमका तय्बह जू ।

तपाईं अरूबाट कस्तो व्यवहार चाहनु हुन्छ ?

— बरवेश

तपाईं अरूबाट कस्तो व्यवहार चाहनु हुन्छ ? अवश्य पनि तपाईं अरूबाट राम्रो व्यवहारको आशा राख्नु हुन्छ, अरूबाट तपाईं सम्मान, इज्जत, प्यार पाउन चाहनु हुन्छ । तपाईंलाई कसैले गाली गरेको नराम्रो व्यवहार गरेको, अपमान गरेको, दुख दिएको, नचाहिने आरोप लगाएको इत्यादि तपाईं मनपराउनु हुन्छ—यी कुराहरूबाट तपाईंकी मनमा धेरै दुःख लाग्छ, होइन त ? त्यस्को ठीक उल्टो, कसैले तपाईंको सम्मान गरेको, प्रशंसा गरेको, सहयोग गरेको इत्यादी कामहरूबाट तपाईं कति खुशी हुनु हुन्छ ? तपाईंलाई यो कुरा पनि थाहै होला कि जसरी तपाईं अरूबाट 'राम्रो' व्यवहारको आशा राख्नु हुन्छ—अरू मानिसहरू पनि तपाईंबाट त्यस्तै व्यवहारको आशा राख्दछन् । उनैहरू पनि तपाईंको नराम्रो व्यवहारबाट कति दुःखी हुन्छन् ? तपाईंको एउटा मीठो शब्दले मात्र पनि उनैहरू कति खुशी हुन्छन् ? जब तपाईं अरूलाई राम्रो व्यवहार गर्नु हुन्छ, अरूले पनि तपाईं प्रति त्यस्तै व्यवहार गर्दछन् । यसको लागि—कुनैपनि काम गर्नु भन्दा पहिले तपाईंले यो सोच्न कहिल्यै पनि नबिसर्नुस् कि—त्यही काम कसैले तपाईं प्रति गर्नु भने तपाईंलाई कस्तो लाग्छ होला ? तपाईंको प्रत्येक व्यवहारमा अर्कोको स्थानमा तपाईंलाई राखेर हेर्नुस ।

धर्मकीर्ति

तपाईंले जुन काम गर्न लाग्नु भएको हो त्यो काम अरू कसैले तपाईं प्रति गरेको भए यदि खुशी हुनुहुन्छ भने त्यो काम तपाईं गर्नुस, यदि त्यो कामले तपाईंको मन दुःख भने यो थाहा पाउनुस् कि तपाईंको त्यस कामले पनि अरूको मन दुःखेछ ।

तर तपाईंले जहिले पनि मीठो मात्र बोल्नु पर्छ भन्ने होइन । कसैले भुल गरेको देखेर पनि उसको मन दुःखला भनेर तपाईं चुप लाग्ने होइन । भुल सबैले गर्छन्—तपाईंले पनि धेरै भुल गर्छनै । व्यावहारिक जीवनमा यस्ता भुलहरूको सुधारले ठूलो भूमिका खेलेको हुन्छ । कहिले काहिं तपाईंले अरूलाई सुक्काव दिन, अज्ज माली गर्न परेको हुन्छ भने कहिले अरूले पनि तपाईंलाई सुक्काव दिनु एवं गाली गर्नु परेको हुन्छ ।

तपाईं आफ्नो भुल एवं कमजोरीहरू जासकी लागि जहिले पनि आफ्नो 'कर्म' ठूलो पार्नु पर्छ । अरूको बारेमा धेरै बोल्नु नपर्नुस, अरूले तपाईंलाई के भन्छ भन्ने पनि सुन्ने क्षमता राख्नुस । यस्तै तपाईंलाई धेरै फाइदा गर्छ । अरूको सुक्काव गालीहरूबाट तपाईं आफ्नो कमजोरीहरू जान्नुस र त्यसलाई सुधान खोज्नुस । सुक्काव दिने ब्यक्तिलाई सुक्कावको लागि कृतज्ञ भन्नुस वा धन्यवाद दिन सिकनुस । तर सुक्काव दिने ब्यक्ति देखेर तपाईं

रिसाउनु भयो भने यो जान्नुस तपाईं गलत बाटोमा हुनु हुन्छ। तर कहिले काहिं नचाहिने आरोप, निन्दा-चर्चा हुने गर्छन- त्यस्ता कुराहरूलाई तपाईं वास्ता नगर्नुस- होइन भने तपाईं आफैँ मात्र जल्नु हुनेछ। तपाईंले सबैको मुख बन्द गर्न त सक्दैन नि ।

अरूले भुल गरेको देख्यो भने हामीले सच्चा दिलले उसलाई उसको गल्ती सम्झाउने प्रयास गर्नु पर्छ। तर कसैलाई पनि तपाईं सिधै गएर 'हेर तिमिले यस्तो गल्ती गर्‍यो' वा 'यस्तो नगर' नभन्नुस। कसैलाई पनि उसको गल्ती वा नराम्रो पक्षबारे बताउन भन्दा पहिले उसको कुनै राम्रो पक्षमा कुरा गर्नुस (तर-चाप्पुसे होइन)। जतिसुकै नराम्रो ब्यक्तिमा पनि केही न केही राम्रो कुरा हुन्छ नै, अनि त्यसपछि उसको गल्ती बारे भन्नुस- यसो गर्नु भन्दा यस्तो गरेमा छन राम्रो होलाकि ! वा यस्तो गरेमा कस्तो होला ? वा 'मलाई यस्तो लाग्छ कि' इत्यादी। यदि तपाईंले सिधै उसको नराम्रो पक्ष बारे कुरा गर्नु भयो भने ऊ एकैचोटी रिसाउन सक्छ र तपाईंको कुरा बुझ्ने छैन। याद राख्नुस- उसलाई राम्रो बनाउनको लागि नै मात्र तपाईंले सुझाव दिएको हुनु पर्छ र यथाथं एवं स्पष्टसँग कुरा गर्नुस। (तर तपाईं सुझाव दिदा दिन्दै पनि उसले सुझाव चाहेन भने चुपलागेर बस्नु नै राम्रो हुनेछ।)

बर्को कुरा कुनैपनि कुरा शब्द वा भाषणले बुझाउनु भन्दा पनि तपाईं आफैँ उदाहरण बनेर देखाउनुस। तपाईंको शब्दबाट भन्दा पनि उसले तपाईंको व्यवहारबाट धेरै र सजिलैसँग सिक्नेछ। आफु उदाहरण नबनीकन तपाईंले जतिसुकै कुरा सिका-

उन खोजेपनि उसले सिक्ने छैन। त्यस्तै तपाईंमा पनि अरूको व्यवहारबाट सिक्ने क्षमता हुनुपर्छ। अरूले केही राम्रो काम गरेको छ वा राम्रो व्यवहार गरेको छ भने तपाईंले त्यस्ताई आफुले पनि अनुकरण गर्न सिक्नु पर्छ। अरूले मात्रै तपाईं प्रति राम्रो व्यवहार गरी रहने तर तपाईं आफुले उसलाई त्यस्तै राम्रो व्यवहार फर्काउन जानेन भने उसले सधैं त्यस्तै व्यवहार गरी रहने छैन। कसैको पनि राम्रो गुणको तपाईंले दिलैदेखि सन्हाहना गर्नु सिक्नु पर्छ। राम्रो कुरा सबै बिसर नराम्रो पक्ष मात्र देख्ने बानि नगर्नुस। हाम्रो बानि त जति सुकै गुण भएको मान्छे भएकापनि उसले गरेको एउटै गल्ती मात्र कोट्याइ बस्ने छ। त्यस्तै आफ्नो सबै गल्तीहरूलाई पटकै बिसर अरूको गल्ती मात्रदेखि बस्छौ ! यस्ता बानीहरू अत्यन्त नराम्रा पनि र हीन छन्। तपाईं आफ्नै बारेमा सोच्ने गर्नुस- काहिं मैले भुल त गरेको छैन ! भनेर। यस्ता बानिले तपाईंलाई समयसँ सुधानो अवसर दिनेछ।

कसैले कुनै गल्ती गरेको देहनासाथ तपाईं रिसाउने नगर्नुस। आखिर कुनै पनि मानिस आफैँमा पूर्ण हुँदैन। सबैमा कमजोरीहरू भनेको हुन्छन् भन्ने कुरा तपाईं नबिसनुस। सबैलाई सुधानो अवसर दिनुपर्छ। फेरी कहिलेकाहिं त्यस्तै परिस्थिति र अवस्थाले गर्दा पनि मान्छेले नचाहेर पनि गल्ती गरी रहेको हुन्छ। यी कुराहरू पनि तपाईंले बुझ्नु पर्छ।

यी कुराहरूले हाम्रो व्यावहारिक जीवनमा ठूलो परिवर्तन ल्याउने छ। पारस्परिक सम्बन्ध सुमधुर हुनेछ- वातावरण सौहार्दपूर्ण हुनेछ। तपाईं

सबैको प्रिय पात्र हुनु हुनेछ र धेरै समस्याहरूको समाधान हुनेछ । जीवन रमाइलो हुनेछ र मनमा शान्ति हुनेछ । छोटकरीमा-

- तपाईंले अरू प्रती सम्मान गर्ने सिकनुस र अरूले पनि तपाईं प्रती सम्मान गर्नेछ ।
- कुनै काम गर्नु भन्दा पहिले त्यही काम अरूले तपाईंमाथि गर्नु भने तपाईंलाई कस्तो लाग्नेछ भन्ने कुरा सोच्नुस ।
- अरूले आफ्नो गल्ती र भुलहरू देखाउने बेलामा

भुल स्वीकार गर्न सिकनुस र उसप्रति कृतज्ञता ज्ञापन गर्नुस ।

- अरूको भुल एवं गल्तीहरू मंत्रीपूर्वक मथार्थ एवं स्पष्ट रूपमा बताउने गर्नुस ।
- अरूको राम्रो गुणहरूको दिलैदेखि सन्हाहना गर्न सिकनुस र गल्तीहरू प्रति सहानुभूति राख्ने गर्नुस ।
- कहिँ आफुले पनि केही गल्ती वा भुलहरू गरेको छ कि भनेर सोच्ने गर्नुस ।

□

सीके बहगु खँ

१) नेपाःमा लुम्बिनी अंचल, कपिलवस्तु जिल्ला व सिद्धार्थनगर नगर पंचायत बुद्ध नाप सम्बन्धीतगु नांत खः ।

२) सिद्धार्थ कुमार २९ दँ तमक च्वना बिज्यागु थाय् कपिल वस्तु बर्तमान नेपालया तिलौराकोट छेगु थाय् खः ।

३) बौद्ध इतिहासे तस्सकं प्रसिद्धगु तक्षशिला विश्व बिद्यालय थाँकन्हेया पाकिस्ताने लाः । इव खँ याना थाँकन्हेया मूस्लीम देश पाकिस्तान नं उबले बौद्ध धर्मया छगू केन्द्र जुया च्वंगु

खं प्रमाणित जू ।

४) थाँकन्हे तस्सकं सुदूर थासय् लासां उगु बखते पश्चीम नेपालेनं बुद्ध धर्म गाक्क प्रचार जूगु खँ सुखंतय् लुया जगु 'काक्रे-बिहार' प्रमाणीत जूगु दु ।

५) जुजु बीरेन्द्र सन् १९८० बर्माया यात्राय् बिज्याःबले नेपाली जनताया उपहार स्वरूप बर्माया राष्ट्रपति ऊ नेविन्यात न्याःम्ह नामं कुइका च्वंगु बुद्धमूर्ति व स्वयम्भू चैत्यया प्रतिमा लःल्हाना बिज्यात ।

ध्यान साधकहरूको उद्गार

[प्रस्तुत उद्गार विपस्सनामा संलग्न हुने इच्छुकहरूको लागि उपयोगी छ जस्तो लागेकोले कल्याण मित्र श्री गोयन्का ज्यूको विपस्सना विश्व विद्यापीठबाट प्रकाशित वर्ष १२ अंक १२ विपश्यना पत्रिकाबाट उद्धृत गरेका छौं।—सम्पादक]

कोलम्बो (श्रीलंका) बाट सुश्री विमला अभय सिंहले आफ्नो पत्रमा लेखिछन्.... आफ्नै विषयमा के निवेदन गरूँ ? श्रीमान् ! म तपाईं प्रति धेरै आभारी छु कि धर्मको यथार्थ स्वरूपको दर्शन गराएर तपाईंले मेरो आँखा खोली दिनु भयो । मैले व्यक्तिहरू तथा परिस्थितिलाई अधिक तटस्थतायै स्वीकार गर्नु सीखेकी छिन् । प्रायः दुःखसित सामना हुने बेलामा अब म निराश वा दुःखी छैन । अब म अरुको आलोचना—निन्दा गर्दैन । यसले गर्दा मलाई ठूलो सुखद परिणाम मिलेको छ । तटस्थताले गर्दा दुर्भावनाबाट मुक्ति पाउना निम्ति सहायता मिलेको छ । धेरै अप्रिय परिस्थितिसित सामना भएमा पनि म अब सामन्ततया प्रसन्न छु । प्रतिक्रिया गरेर पामलखाना जानुको सट्टा समस्या समाधान गर्नुको साहस तथा आत्म विश्वास धर्मले दिइएको छ ।... .. श्रीमान् म तपाईंको धेरै आभारी छु ।

अर्को उद्गार

जर्मनीको २६ वर्षीय फ्रीडेल् रोजनवक्क (जुन नियमित साधना गर्नु हुन्छ तथा अब त्क १६ विपश्यना ध्यान सिविरमा भाग लिइ सक्यो) ले भन्छ कि धेरै दिन देखि मादक पदार्थ सेवन गर्नुमा नराम्रोसंग व्यस्त थिएँ । १९७१ मा प्रथम विपश्यना शिविरमा भाग लिइसकेपछि रक्सिको भूतबाट मुक्ति पाएँ । अब दुइ वर्षदेखि मादक पदार्थ सेवनबाट मुक्त भएँ । यस विपस्सना ध्यान विधिको अभ्यास द्वारा मनको नैसर्गिक समताको अर्थ जाने तथा अनुभव गर्ने यो पुष्टि भयो कि सबै नशालु पदार्थ (मदिरापान) ले मनमा असन्तुलन उत्पन्न गर्छन् जसले कि अन्तसम्म दुःख मात्र ल्याउँछ ।

यस अभ्यासको फलस्वरूप शरीर र मनलाई चञ्चल पार्ने दिने हाताबरण, प्रतिक्रिया सन्नमता भावनाले तथा उसलाई दवाउन समर्थ हुनाले अब ज्वारीक तथा मानसिक रूपले स्वस्थ र शान्त छु । प्रसन्न तथा चिन्ताबाट मुक्त छु । वर्तमानलाई जस्तो कि त्यस्तै स्वीकारनु क्षमता आइ सक्यो । अरु व्यक्तिहरूलाई बदल्न र उनीहरूको आलोचना गर्दै रहने पुरानो बानी बदलेर शान्तमय जीवन विताउँछु । यो सद्गुणले गर्दा स्वभावतः धेरै लु वातावरणमा अत्यन्त मधुर सम्बन्ध स्थापित गर्न मसला बनेको छ ।

हारांम्ह राजकुमार

मेघदूत

थ्व संसारे राजकुमारं नितें कथा
साधारण छे छे चर्वाप मघातेगु पुचले
तक्कने हारांपि नं दु ज्ञानिंपि नं दु ।
ज्ञानिंपि सकस्यां यो । हारांपि सुयां भयो ।
हारांपित यो पि नं दु तर ईपि भिंपि धाय्
मिच्छे । ज्ञानि जुइगु सकस्यं यो । ज्ञानि
जूसा थः मां बौ दाजु तता पिसं माने याइ ।
वना वना थाय् न्ह्याइपुक च्वने दै । साक्क
ने दै । माने याके दै ।

भगवान् बुद्धया पाले राजकुमार छम्ह
साभ हारां जुया च्वन । जुजु नितें कथा
लाय्कुली च्वन भिनि तक्कणं मिच्छाय् च्वंगु
धूथे जुया च्वन । छन्हु भगवान् बुद्ध लाय्-
कुली बिज्याः बले जुजु भगवान् बुद्ध याके
प्रार्थना यात-

“भो भगवान्, जित छतः पीर जुया
च्वन । जि काय् छम्ह दु मुम्ह कि लिपा
जुजु जुइम्ह । थ हारां जुया च्वन । धयागु
खँ छुं मन्यं । अथे हारांम्ह थः गथे यल अथे

समंतीति

सना जुइम्ह जुजु जुषां तले लई मखु ।
मनूते यई मखु । व आपा जुजु जुई खनी
मखु । छु याय् गथे याय् धूथे पीर जुया
न्ह्यो बांलाक मवो ।”

भगवान् बुद्धं राजकुमार यात सःता
नापं बगैन्नाय् ज्वनायंका चिकिचा मागु
नीममा (खाईसे च्वंगु सिमा) दुथाय्
यंका व सिमाबातः नका बिज्यात । खाईसे
च्वंगु हः नेसाथ राजकुमारं तें मिक्कया व
सिमाचा लिना वां छ्योया बिल ।

अले भगवान् बुद्धं च्वना बिज्यात-ए
राजकुमार, छाय् सिमा लिना वां छ्योग्मागु?

राजकुमारं धाल- भी भगवान् !
अज्योग्मा खाईसे च्वंगु सिमा लाय्कूया
क्यबे तै ते मज्जु । मेपु सिमाबात नामं
खाईसे च्वनी । इकिं वां छोई बिज्या ।

अले भगवान् बुद्धं धै बिज्यात-
राजकुमार, व सिमा यात छं लिना वां

छोया ब्यू थें छ नं हारां जुया चवन धाय
वं जनतां (मनूतसें) देशं वां छोया पितना
बी । उकिं हारां जुया करपिन्त दुःख बी
मज्यू ।

थुलि खँ न्यना राजकुमारं भगवान्
बुद्ध यात बन्दना याना धाल-छल्पोलं जित

तःधंगु भिज्वीगु ज्ञान बिया बिज्यात । जित
न्ह्यलं चाय्का विज्यात । जि ला होस हे
मदु । राजमदे लाना थथे हारां जुई लात ।
आवंनिसें ज्ञानि जुईगु जुल । अबलें निसें
जुजुं राजकुमार यात बांलाक माने यात ।
न्ह्यो नं वल ।

[थ्व स्तम्भ मस्तेगु लागि खः । मस्तेत ज्या खेले दैगु, शिक्षा प्रदगु रचनात छ्वया
हया ग्वाहाली याना दिसं । नापं चिचीधीपीं मस्तेगु रचनातेत नं थाय बीगु ज्या ज्वी ।
रचनात अःपुगु, थ्वीगु, न्ह्यं पुसे च्वंगु मचाभासं अले चीहाकः ज्वीमाः-सं]

हाजिरी जवाफ

आउनुस रू. २५।- जितौं

(यस स्तम्भ अन्तर्गत हामीले १० वटा
प्रश्नहरू दिएका छौं । तपाईंहरू यी प्रश्नहरूका
जवाफ दिनोस । सबै प्रश्नहरूको सही जवाफ
पठाउनेलाई रू. २५।- को पुस्तक पुरस्कार दिइने छ ।
एकजना भन्दा बढीको सही जवाफ प्राप्त भएमा
पुरस्कार दामासाही गरेर दिइनेछ । जवाफ भाद्र ७,
२०४० सम्ममा हाम्रो कार्यालयमा पुग्नु पर्नेछ र
जवाफको साथमा रू. १।- नतिथि गरी पठाउनु पर्नेछ ।)

- १) सम्बोधी लाभ पछि बुद्धले प्रथम धर्म-देशना
गर्न कहाँदेखि कहाँसम्म, कसरी यात्रा गर्नुभयो ?
- २) बुद्धको प्रथम र अन्तिम उपासकहरू को को हुन् ?
- ३) भगवान् बुद्धले 'सतिपट्टान सूत्र' देशना कहाँ
गर्नु भएको हो ?
- ४) चार सत्य र आठ मार्गहरू के के हुन् ?
- ५) विश्व बौद्ध भ्रातृत्व संघ (WFB) को प्रधान

कार्यालय कहाँ छ ?

- ६) नेपालमा अहिलेसम्म पाइएका शिलालेखहरू मध्य
सबैभन्दा पुरानो लुम्बिनीको शिलालेख हो, भन्नुस
त्यो कुन भाषा र कुन लिपीमा लेखिएको छ ?
- ७) काठमाण्डौदेखि लुम्बिनीसम्म पुग्न (पोखरा भएर
एवं पोखरा नगइकन) कुन कुन राजमार्गहरू भएर
जानु पर्छ ? (बाटोका नामहरू)
- ८) सारीपुत्र-मौदगल्यायनका अस्थीधातुहरू हाल कहाँ
राखिएका छन् ?
- ९) हाल यी ठाउँहरू कुन कुन देशमा पर्दछन् ?
- रामग्राम, मृगदावन, कपिलवस्तु, देवदह,
पाटलीपुत्र, पावा
- १०) बंशाख पूर्णिमाको दिन छुट्टि दिने एवं सो दिन
हिंसा बन्द गर्ने घोषणा क-कस्ले र कुन कुन
सालमा गरेको हो ?

श्रद्धाञ्जली

— आनन्दमान सिंह तुलाधर

(विपत्सना ध्यान-गुरु अगमहापण्डित महासी सयादोया लुमन्ती
चवया तःगु श्व कविता धर्मकीर्ति विहारे जूगु शोक-सभाय् व्वना
न्यंकूगु छः - सं.)

महा पुरुष ध्यान गुरु अगम महा पण्डित
विश्वे न्यंक नां जाःहा शेरवादया अप्रह
अनित्य विश्वया विधान हासीका
थीं कीगु न्होने मस्त सो ।

हायका खेका लुमन्ती ल्यंका
बोलने मलापि टुहुरात तोसा
हाकनं सुथे मज्वीगु सिइका
दाहाँ प्याहाँ ज्वीगु सासः लुमंका
प्याहाँ वंगु सासः दुत मकासें
छवचं सुइकें मन्यसे वन न्हे
अन्ते पिहाँ वोंगु सासः लिना ।

उत्पति ज्वीयं बिनाश ज्वीगु
या कारण ब्याकं थूहा
सुपाय्या बिचं सूथीं लूथे
पुलुक छपुलु दशनं ब्यूहा
पुज्य गुरु महासि सयादो
थीं कीगु न्होने मस्त हं ।

बज्र मलखं कःथे जुल सो
मचाय्क कसुकाः खोबि हाय्का

न्हाकोहे सः स्यू वहादुर धार्पि
 चाहे राजा रङ्क थजु
 त्याकेहे मफुनि थौतक सुनानं
 सिइ हे भौकं खंभर जुया
 पक्षपाती मडु न्है स्वैतं, याइ थौ विश्वे ब्याकू समान
 कानून खः थो प्राकृतिकया
 चोने मफु सु नं छले जुया ।

म्वायुक्ता आसम् सेभु लुम्का
 धाउँक म्वायु मन्त्र कनीह्य
 राग द्वेष मोहं मक्यंह्य
 माना रंगया ध्याचः मकीह्य
 विश्वे सकसियां गुरू नाले बहह्य
 आर्य अष्टाङ्गिक मार्गं ह्यस्यूह्य ।

नित्य मडुगु लँपु तोताः थौ
 शान्तिया मार्गे न्हावन सो
 लुफि छथुहे महाक वसपोल
 थेनेमा अन्तीम निर्वाण
 थोहे कामना मनं तुना छी
 यायनु श्रद्धाञ्जली अर्पण ।

अनिच्चावत संखारा

श्री ५ जिज्यू मुमा कान्छा बडामहारानी ईश्वरी राज्य लक्ष्मी देवी शाह
 स्वर्गारोहण होइबक्सेको दुःखद घडीमा शोक सन्तप्त राजपरिवार
 तथा सम्पूर्ण नेपालीहरूमा

हादिक समवेदना व्यक्त गर्दछौं ।

‘धर्मकीर्ति’ परिवार

बौद्ध समाचार

श्री ५ घाट २५२७ औं बुद्ध जयन्तिको

उपलक्षमा बक्सको सन्देशको पूर्ण विवरण

“भगवान् गौतम बुद्धको २५२७ औं जन्म जयन्ति सदा कै यस वर्ष पनि विभिन्न कार्यक्रमको आयोजना गरी मनाउन लागेका कुराले हामीलाई खुशी लागेको छ ।

संसारका सम्पूर्ण मानव जातिको निम्ति भगवान् बुद्धको जन्मस्थल एक पावन भूमि हो । यसकै विकसित रूपमा हामीले आज नेपाललाई शान्ति क्षेत्र भनी घोषणा गरेका छौं । केही वर्ष यता लुम्बिनी विकास सम्बन्धी एउटा गुरु योजना बनाई हामीले आफ्नै साधन र श्रम जोडेर विमानस्थल हार्म देशको राजमार्ग जोड्ने सडक, बिजुली, पानी, नहर र आवास जस्ता विकासका पूर्वाधारहरू तैयार पारिसकेका छौं । केही लाख वृक्षारोपण पनि भइसकेको छ । यसरी लुम्बिनीलाई विश्वभरका तीर्थयात्री, पर्यटक, इतिहासकार र पुरातत्वविद्हरूका लागि एक पावन वाटिका बनाउन हामी प्रयत्नशील छौं । अब हामीले यसको विकासमा अन्तर्राष्ट्रिय सहभागिता जुटाई त्यसको राम्रो मद्दुपयोगबाट विश्वशान्तिका अप्रदूत राजकुमार सिद्धार्थ गौतमलाई श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्न सक्नु परेको छ । आजको दिनले मानव मान्छेको शान्ति र कल्याणको लागि

धर्मकीर्ति

संघ प्रेरणा दिन सकोस् यही हाम्रो कामना छ ।

जय नेपाल ।”

नेपाली बौद्ध प्रदर्शनी

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीको आयोजनामा भव्य रूपले सम्पन्न भएको नेपाल सम्बन्धी बौद्ध प्रदर्शनीमा थेरवाद, वज्रयान, महायान र लामा संस्कृतिका मूर्तिहरू, बुद्ध धर्म सम्बन्धी ऐतिहासिक तस्वीरहरू, बौद्ध हुलाक टिकट, पौभा एवं बौद्ध चित्रकलाहरू अनि बौद्ध पत्रपत्रिकाहरू पनि प्रदर्शित गरीएका थिए । धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीको १३ औं वर्ष गाँठ र २५२७ औं बुद्ध जयन्तीको उपलक्षमा जेष्ठ ७ गते धर्मकीर्ति विहारमा आयोजित उक्त प्रदर्शनी नेपालका लागि बर्मी राजदूत महामहीम ऊ. खिनू माउङ्गले उद्घाटन गर्नु भएको थियो ।

रक्तदानको रूपमा बुद्ध जयन्ती

२५२७ औं बुद्ध जयन्तीको उपलक्षमा धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीका अध्यक्ष अनगारिका धम्ममवती प्रमुख उक्त गोष्ठीका २९ जवान सदस्यहरूले रक्तदान दिइ जीवन दान गरेर बुद्ध जयन्ती मनाइएको छ ।

चिरामीहरूलाई बिस्कुट वितरण

२५२७ औं बुद्ध जयन्तीको उपलक्ष्यमा धर्मकीर्ति विहारको तर्फबाट काठमाडौं शहरका सबै अस्पताल-

हरूमा उपचार गरीरहेका बिरामीहरूलाई उनीहरूको शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गरी विस्कुट वितरण गरियो ।

काठमाडौंमा बौद्ध हाजिर जवाफ

२५२७ औं बुद्ध जयन्तीको शुभ उपलक्षमा काठमाडौं व्यापी दोश्रो अन्तर माध्यमिक विद्यालय बौद्ध हाजिर जवाफ प्रतियोगिता सम्पन्न भयो । उक्त प्रतियोगितामा २१ वटा माध्यमिक विद्यालयहरूले भाग लिएका थिए ।

स्वयम्भू स्थित आनन्दकुटी विहारमा भएको समारोहमा तत्कालीन प्रधानमंत्री श्री सूर्य बहादुर थापाले काठमाडौं व्यापी दोश्रो अन्तर माध्यमिक विद्यालय बौद्ध हाजिरी जवाफ प्रतियोगिताका विजयी प्रभात माध्यमिक विद्यालय श्रीषः नवलका विद्यार्थीलाई स्वयम्भू चैत्य प्रतिमूर्ति अंकित रनिङ्ग शील्ड तथा प्रमाण पत्र प्रदान गर्नु भयो ।

प्रतियोगितामा द्वितीय र तृतीय हुने विद्यालयहरू क्रमशः कन्या मन्दिर मा० वि० न्ह्योखा र नेपाल आदर्श मा० वि० गणबहाललाई पनि बुद्ध प्रतिमा पुरस्कार स्वरूप प्रदान गर्नु भयो ।

आनन्दकुटीमा समारोह

जेठ १२ गते वैशाख पूर्णिमाको दिन आनन्दकुटी विहारमा विहानैदेखि श्रद्धावानहरूको घुइचो लागेको थियो । भिक्षु सुबोधानन्द महास्थवीर समक्ष शील प्रार्थना पछि बुद्धगुण स्मरण र भिक्षु विमलानन्दले बुद्धको महिमाबारे धर्मदेशना गर्नु भयो । भगवान् बुद्धका अस्थि धातु प्रदर्शन र क्षीर भोजन दान भयो ।

स्वयम्भूमा पनि बुद्ध पूजा र धर्म देशना

कार्यक्रम सम्पन्न भयो । उक्त कार्यक्रमको संचालन भिक्षु कुमार काश्यपबाट भएको थियो ।

अपराह्न प्रधानमंत्री श्री थापाले २५२७ औं बुद्ध जयन्तीको अवसरमा आनन्दकुटी विहारमा बुद्ध जयन्ती समारोह समितिद्वारा आयोजित बौद्ध आम-सभामा बोल्दै भन्नु भयो—नेपालमा जन्म लिनु भएका भगवान् बुद्धप्रति सबै नेपालीहरूको समान श्रद्धा एवं भक्ति हुनु स्वभाविकै हो । परन्तु आजको दिन समस्त विश्वका लागि नै महत्त्वपूर्ण छ । किनभने भगवान् बुद्धले धर्मको सांघुरो घेराबाट धेरै माथि उठेर एक दिव्य ज्योतिको रूपमा विश्वका लाखौं मानिसहरूलाई सत्य, अहिंसा र प्रेमको बाटोमा अग्रसर तुल्याउनु भएको छ ।

२५२७ औं बुद्ध जयन्ती स. समितिको

साप्ताहिक ज्ञानमाला भजन तथा

धर्मदेशना कार्यक्रम

२०४० जेठ ६ गते अष्टमी

असंबहाल-भिक्षु अश्वघोष महास्थविर

२०४० जेठ ७ गते नवमी

जनबहाल-भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर

२०४० जेठ ८ गते एकादशी

यटखाबहाल-भिक्षु सुबोधानन्द महास्थविर

२०४० जेठ ९ गते द्वादशी

अशोककृति, भुजिवहाल-भिक्षु कुमार काश्यप
महास्थविर

२०४० जेठ १० गते त्रयोदशी

टेबहाल-भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर

२०४० जेठ ११ गते चतुर्दशी

असंबहाल-भिक्षु सुदर्शन स्थविर

ये विपस्सना ध्यान

विपस्सना ध्यान केन्द्र काठमाडौंया आयोजना कथं कल्याणमित्र श्री सत्यनारायण गोयन्काया निर्देशने आनन्दकुटी विद्यापीठे असार ५ गते निसै १५ गते तक विपस्सना ध्यान तालीम कार्यक्रम बाँलाक क्वचाल । बहनि ध्यान सम्बन्धी श्री गोयन्काया प्रवचन न्यना आपालं श्रोतागण प्रभावित जुया बुद्ध धर्म सीके बहुगु खः ध्यान याना स्वेनका तेमागु खः धैगु चर्चा जगु न्यने दु । थुगु ध्यान शिविरे निसलं मयाक मनूतसें ब्वति कागु खः ।

श्री कल्याणमित्र सत्यनारायण गोयन्का मारवाडी हिन्दू कुलयाह्य बर्माय ताकालतक च्वना अन हे विपस्सना ध्यान तालीम कया ध्यानया कल्याण मित्र जुया महाराष्ट्रया इगतपुरी धाःथाय विश्व विपस्सना ध्यान केन्द्र खोले याना धर्मदूत सेवाया ज्या याना बिज्याना च्वंहा खः ।

भोते विपस्सना ध्यान

बर्माया नां दंहा ध्यान गुरू महासी सयादोया शिष्य धम्माचरिय पूज्य भिक्षु उ सुन्दर धर्मकीर्ति बिहारया निमन्त्रणाय नेपाः बिज्याना विपस्सना ध्यानया शिक्षा बिया धर्मदूत सेवा याना बिज्याना च्वंगु दु । धर्मकीर्ति बिहारे बाछि (२ हप्ता) तक ह्लि ह्लि धौछि ध्यान तथा धौछि (१ घण्टा) ध्यान सम्बन्धी धर्मदेशना याना बिज्यागु दु ।

असार १७ गते निसै भोतया ध्यान कुटी बिहारे किन्हुया ध्यान शिविर जूगु दु । ह्लापांगु शिविर धुंका मेगु किन्हुया शिविर नं ज्वीगु दु । ह्लापांगु शिविरे ५६ ह्य योगीत दु । थ्व ध्यान तालीम धर्मकीर्ति बिहारया आयोजनाय जूगु खः ।

धर्मकीर्ति

यले पूचे च्वंगु अक्षेश्वर बिहारे नं बर्मायाह्य भिक्षु उ सुन्दरया निर्देशने च्यान्हु ध्यान तालीम ज्वीगु ग्वसाः दु ।

भोते बौद्ध हाजिर जवाफ

बनेपा बुद्ध जयन्ती समारोह समितिया ग्वसाः कथं स्थानीय ध्यानकुटी बिहारे बुद्ध व बुद्ध धर्म सम्बन्धी न्हसः लिसः कासा जूगु दु । थुगु हाजिर जवाफे यलया सुमंगल विहार, येया गणमहा विहार, ख्वपया मुनि विहार व बौद्ध समकृत विहार, वादेया (चापागाउ) ज्योति विहार व भोतया ध्यानकुटी बिहारं ब्वति कागु दु । ध्यानकुटी विहार प्रथम, श्री सुमंगल विहार द्वितीय तथा मुनि विहार तृतीय जूगु दु ।

फलफुल वितरण

भोत ध्यानकुटीया पाखें २५२७ गूगु बुद्ध जयन्तीया लसताय स्थानीय अस्पताले च्वॉपि विरामी-तेत फलफुल इना गूगु समाचार दु ।

ललितपुरे बुद्ध जयन्ती

यले बुद्ध जयन्ती त्वाः त्वालं पाःफया सापहे बाँलाक अःपुक माथियाना व च्वंगु कथं २५२७ दं कथंगु बुद्ध जयन्ती नं थुउसी पूचे देकातःगु न्हूगु बहीली (अक्षेश्वर महा बिहारे) गुबले मजगु कथं मानेयागु समाचार दु । जेठ १२ गते स्वाँयापुह्ली खुनु तःधंगु मेलाके हे लखंलख मनूतसें चक्कंगु नुगलं बुद्धया प्रति श्रद्धा तथा वैशाल पुह्ली कःकः धाय्क माने यागु चर्चा दु ।

ललितपुर बौद्ध समाज सुधार समिति पाखें २५२७ बुद्ध जयन्तीया लसताय जूगु समारोहे राष्ट्रिय

पंचायतया अध्यक्ष मरीचमान सिंह बुद्धया उपदेश-
यात जीवने छयला यंके फत धाःसा समाजे शान्तिया
वातावरण दे अले देश विकासया ले थ्यंके फे
धेदिल ।

उक्त अवसरे बर्माया राजदूत डा० खिन् माउङ्ग
वीन ८० प्रतिशत जनता बौद्ध धर्म माने याइपि दुगु
देश बर्माय् बौद्ध विहार, ध्यान केन्द्र व बौद्ध अध्ययन
संस्थानया बांलाक व्यवस्था दुगु जानकारी बिया
दिल ।

अनगारिका धम्मवतीं धं बिज्यात-बुद्ध कीत
संदेश बिया बिज्यागु दु-मनुष्य जीवने दुःख मदेक
याउंक म्वाना च्वनेत अपो सुख सीगु आशां दुःख
जुइगु ज्या याय् मज्यू । दुःख मदेगु गुगु जानया
खे वसपोलं कना बिज्यागु खः व खे थुइका कयार्थे
ज्या यःना यंके फुसा धात्थे बुद्ध जयन्ती माने
यानागु जुइ ।

भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरया सभापतित्वे जूगु
समारोहे श्रीलंकाया पेरेरा, भारतीय राजदूतावासया
पी. बी. वर्मा, थाइल्याण्डया भिक्षु समाधि, भिक्षु
सुमंगल, भिक्षु सुदर्शन, श्री लोक दर्शन बच्चाचार्य,
आशाराम शाक्य, ल. पु. नगर पञ्चायतया प्रधान
पञ्च बुद्धिराज बच्चाचार्यपिसं नं बुद्धया महिमाबारे
खे कना बिज्यात । २५२८ दैया बुद्ध जयन्ती माने
याय्गु सी बहाल पाः कागु दु ।

भक्तपुर नगर पञ्चायतया साहस

२५२७ बुद्ध जयन्तीया लसताय् भक्तपुर नगर
पञ्चायतं उक्त पञ्चायतया उपप्रधान पञ्च श्री ओम
अमात्यया सभापतित्वे बौद्ध प्रवचन गोष्ठी सम्पन्न
जुल ।

उगु गोष्ठी प्रमुख अतिथिया रूपं भिक्षु
अश्वघोष थुकथं भक्तपुर नगर पञ्चायतं बुद्ध जयन्तीया
लसताय् कार्यक्रम देका बुद्ध जयन्ती मानेयागु ह्यापांगु
साहसपूर्णगु व मेमेगु नगर पञ्चायतं नं आदर्श काय
बहगु ज्या खः धया बिज्यासे बुद्ध जयन्ती खुन्दु
अस्पताले बिरामीतेत फलफुल इनेगु ज्या याय् फुसा
ज्यू धैगु सुखाव बिया बिज्यात ।

भानु मा. वि. या प्र. अ. श्री सुवर्ण शाक्यं
बुद्ध थःम्हं अनुभव मयानागु व व्यवहारे मछ्योगु
खे कना बिमज्याः धैबिज्यात ।

प्रा. आशाराम शाक्यं बुद्ध छहा समाज सुधारक
खः । की बौद्ध धाःपिसं कुरीति तोता सुधार
याय् माला च्वंगु दु धया बिज्यात ।

स्थानीय वडा नं. ४ या अध्यक्ष श्री चैत्य-
राज शाक्यं स्वागत भाषण व श्री इन्द्रराज शाक्यं
बुद्ध जीवनी कना बिज्यात ।

यले न्हसः लिसः कासा

२५२७ दै क्यंगु बुद्ध जयन्तीया लसताय् जिल्ला
व्यापि फि छगूगु अन्तर पुस्तकालय बौद्ध न्हसः
लिसः कासा बांलाक क्वचाल । धव कासा यल हःखा
युवा पुस्तकालयया स्वःसालि जूगु खः । उक्त कासाय्
प्रथम बौद्ध पुस्तकालय, द्वितीय यशोधरा विद्यालय
जूगु दु । उगु न्हसः लिसः कासाय् ब्वति कापि-

यशोधरा बौद्ध पुस्तकालय थाइना, हिरण्य
पुस्तकालय नःबहि, आलीक पुस्तकालय इखा छे,
मचा सफू कुथि नःत्वा, जन विकास पुस्तकालय
सिबा, थपू पुचः नःखा, आह्वान पुस्तकालय न्याखा-
चुक, अध्ययन मण्डल नागबहा, बौद्ध पुस्तकालय
कुटीबहा ।

आइकोया न्हसः लिसः कासा यशोधरा बौध्द
विद्यालय न्याइकेगु पाः फःगु समाचार दु ।

आजीवन सदस्य

१०५१- दां बिया भौत ध्यानकुटी दायक
सभाया आजीवन सदस्य जुया दीपि—

१४०. शोभा शाक्य भुलुखु यल
१४१. मालकाजी मानन्धर गिधद भौत
१४२. प्रेमकुमार शाक्य हःखा यल

प्रव्रज्या दिवस

धर्मकीर्ति बौध्द अध्ययन गोष्ठीया १४ म्ह
सदस्यपीं खुदें न्होः प्रव्रजित जूगु दिया लुमन्ती
वंगु आषाढ १८ गते खुन्हु गोष्ठीया सदस्यपिनि
पाखें भौतया ध्यानकुटी विहारे वार्षिक कार्यक्रम
न्यायकल । लुमन्ती बहःजू-अध्ययन गोष्ठीया आयो-
जनाय् २०३५ साल आषाढ १० गते ध्यानकुटी
विहारे १४ ह्य ल्यायहत ७ न्ह्यालागी प्रव्रजित
जूगु खः । आधुनिक नेपाःया इतिहासे थुकथं १४
ह्य मद्यि छकलं प्रव्रजित जूगु थ्व ह्यापांगु घटना
खः । उपीं श्रामणेरपीं (प्रव्रजित) भौतया नापं
येनं पात्र (गोल्पा) ज्वना भिक्षानं वंगु खः- थ्व नं छगू
अभूतपूर्वगु घटना खः । थुपि १४ ह्य मध्ये ४ म्ह
आःतक्क हे नं श्रमणेर हे जुया च्वंगु दिन-वसपोलपीं
आः श्रीलंकाय् अध्ययन याना च्वना बिज्याःगु दु ।

भिक्षु अमृतानन्द लिथ्यन

मस्कोय् एसियाली बौध्द शान्ति सम्मेलन
(ABCP) या कार्यकारिणी समितिया बैठके भाग
कया भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर नेपाः लिथ्यक

धर्मकीर्ति

विज्यागु दु । वसपोल उक्त सम्मेलनया छम्ह कार्य-
कारिणी सदस्य खः ।

युवा बौध्द समूह

थ्व हे वंगु आषाढ १८ गते शनिवार खुन्हु
स्थानीय गण महा विहारे च्वंगु छगू बैठकं युवा
बौध्द समूहया कार्यकारिणी समितिया गठन जूगु
दु । भिक्षु सुवोधानन्द महास्थविर धर्मानुशासक व श्री
हर्षमुनी शाक्य अध्यक्ष जुया बिज्यागु जुल । लुमन्के
बहः जू उक्त समूहं हाले हे छगू बौध्द गोष्ठीया
नापं इलि बिलें प्रव्रजित गोष्ठीत यानाथं च्वंगु दु ।

आर्थिक गुहाली

भिक्षु श्रामणेरपिन्त तालिम बीगु नेपाःया छगू
मात्र तालिम केन्द्र भौतया 'बनेपा भिक्षु तालिम
केन्द्र' ध्यानकुटी खः । मेमेगु बौध्द देशय् थजाःगु
तालिम केन्द्रत यक्को यक्को दःसां कीथाय् थ्व हे
छगू जक खः । बुद्ध साशनया उन्नति, अभिवृद्धिया
लागी थौं थजाःगु तालिम केन्द्रत मदेक
ममाना च्वंगु खने बु । थौ कन्हे उक्त केन्द्रय् ५
म्ह श्रामणेरपीं तालिम कया च्वंगु दु । लुमन्के
बहः जू थ्व केन्द्रया न्याम्ह श्रामणेरपीं श्रीलंकाय्
उच्च तालिमया लागि बने धुकूगु दु, अथेहे मेपीं
प्वम्ह श्रामणेरपीं नं श्रीलंकाय् तालिम कया च्वंगु
दु । उक्त केन्द्रयात लम् लय् पति आर्थिक अनुदान
बिया दीपिनिगु ना थि खः-

१. आनन्दकुटी विहार गुठी येँ, लच्छिया २००१-
२. धर्मकीर्ति पुबः येँ, लच्छिया २००१-, ३००१-
३. ध्यानकुटी दायक सभा लच्छिया २००१-
४. श्री तुल्सीदास श्रेष्ठ भौत ,, १००१-

५. श्री ज्ञानकाजी शाक्य भोंत लच्छिया ५०१-
 ६. श्री धर्मचन्द्र शाक्य " " ५०१-
 ७. श्री नाराभक्त नकर्मी " " ५०१-
 ८. श्रीमती दिलमाया मासंगल्ली, येँ " ५०१-
 ९. श्री विष्णु प्रसाद मानन्धर भोंत " २५१-

अथेहे निम्न महानुभाव पिसं उक्त केन्द्रयात चन्दा विया दीगु दु ।

श्री सत्यनारायण मानन्धर वटु, येँ २००१-
 सुश्री सुशीला प्रधान २०११-

चीन सरकारं बुद्ध मूर्ति लित बिल

ह्लासा,

सांस्कृतिक क्रान्तिया इलंनिसे तना च्वंगु १.७ मिटर तःधीकम्ह बुद्ध मूर्ति थनया कोइकाङ्ग गुम्बाय् हानं स्थापना याःगु दु । उगु मूर्ति तिब्बतया जुजु नाप ब्याहा जूम्ह नेपाःया राजकुमारी चिजुं (भुकुटी ?) थन ज्वना वःगु खः धंगु विश्वास दु । आः सी दुकथं सांस्कृतिक क्रान्तिया इलय् व मूर्तियात निकू टुक्रा याना च्वेयागु भाग जक नायका छ्वेत पेकिङ्गय् हःगु खः । तर आःतक्कं व मूर्ति नायके मलानिगु जुया च्वन । आः चीन सरकारया पुलांगु कला-सांस्कृतिया संरक्षण याय्गु न्हूगु नीति कथं व च्वेयागु भागयात सुरक्षित रूपं तःगु जुया च्वन । न्ह्यैपुसे च्वंगु खँला व मूर्तिया क्वेयागु बच्छि भाग नं तिब्बतया छ्गू कारखानाया रद्दी सामान द्वंमुना तःगु थासय् लुया वल । अनंली हाले हे चीनया प्यालेस म्यूजियम व बौद्ध संगठनं व च्वेयागु भागयात पेकिङ्ग बिमाने तया ह्लासा हया क्वेया भागनाप जोडे याना उक्त गुम्बाय् व मूर्ति स्थापना याःगु खः ।

६ करोडया दान

सिंगापुर,

छम्ह मनुखं थनया छ्गू बिहारयात रु. ६ करोड बरोबरया दां दान ब्यूगु दु । हे हुइ जोङ्ग धैम्ह छम्ह मनू छुं ई न्ह्यो तक जहाजया ज्या याइम्ह खः । तर व ज्यां वयात नोक्सान जुल । निराश जुया व मनू अन बिहारे वल, अनया चीनिया भिक्षुं वयात व ज्या तोताः निर्माण सम्बन्धी ज्या याय्गु सल्लाह बिल । व मनूखं यदि व ज्यां थःत फाइदा जुल धाःसा फाइदाया छुं भाग दान बीगु संकल्प यात । व ज्यां वयात तस्सकं फाइदा दत, वया ज्या बढे जुजुं अष्ट्रेलिया, न्यूजील्याण्ड तक्कनं बिस्तार जुल । आः व छम्ह अरबपति ज्वी धुंकल । थःगु संकल्प कथं वं व बिहारयात व दां दान ब्यूगु खः ।

धर्मकीर्ति

निलापौ जुया प्याहाँ वःगुली

भिन्तुना

अशोक स्टेशनरी हाउस

भोटाहिटी गल्ली, येँ
 (फोन नं. १४१४८)

सिखाया रक्षा हे जीवनया रक्षा खः

उकिं थःगु सिखाया रक्षाया निम्ति भिगु व

बांलाःगु छितः माःकथंया चस्माया निम्ति

जिमिथाय् दुस्वः फासं ।

‘धर्मकीर्ति’ निला-पौ यात

भिन्तुना नापं उतरोत्तर प्रगतीया कामना

पायोनीयर अप्टीसीयन्स
(PIONEER OPTICIANS)

असन, बालकुमारी, ये

‘धर्मकीर्ति’ द्वै मासिकको

रूपमा प्रकाशित भएकोमा

हादिक शुभ-कामना

मोटर एण्ड मोटर्स

प्रो. ज्वाहार मान सि

दुर्गवहील, काठमाडौं

(हरेक किसिमको अटो एण्ड इलेक्ट्रीकल्सको

काम हुन्छ ।)

‘धर्मकीर्ति’

निला-पौया रूपं प्याहाँ वःगुली

भिन्तुना

आशारत्न, पुष्परत्न

कमलाक्षि, ये

सम्पादकीय

धर्म-चक्र दिवस

बौद्ध जगतमा वैशाख पूर्णिमा पछिको महत्त्वपूर्ण दिनको रूपमा आज हामी आषाढ पूर्णिमा मनाउँदै छौं । वैशाख पुर्णिमाको दिन सम्बोधी लाभ पछि भगवान बुधदले आफुले पत्ता लगाउनु भएको ज्ञानको उपदेश सर्वप्रथम २५७२ वर्ष अगाडी आजैको दिनमा गर्नु भएको हो । आजैको दिनमा वहाँले सत्य-धर्मको प्रकाश पार्नु भएको हो-अर्को शब्दमा वहाँले धर्मको चक्रलाई चलाउनु भयो । त्यसैले आजको दिनलाई समस्त बौद्धहरूले 'धर्म-चक्र दिवस' को रूपमा मनाउँछन् । वहाँले प्रकाश पार्नु भएको सत्य र ज्ञानको मार्ग अनुशरण गरेर आज कैयौं मानिसहरूले दुःखबाट मुक्ति पाएका छन्- वास्तविकतालाई बुझ्न सकेका छन्, परम शान्तिको अनुभूति पाएका छन् । वहाँले प्रकाश पार्नु भएको धर्म कुनै 'वाद' होइन, यो त जीवनको सच्चाइ हो र जीवन जिउने एउटा कला हो । बिना अनुशरण गरेर मात्र अन्ध भक्तिले सत्य प्राप्त गर्न सक्दैन । हामीले पनि बाहिरी देखावटीको रूपमा मात्र होइन, बरू सच्चा दिलले वहाँको उपदेशलाई अनुशरण गरेर आफुले पनि सत्यको बाटो पहिलाऔं र अरूलाई पनि यस कार्यमा मद्दत गर्न सिकौं-यही सही रूपमा 'धर्म-चक्र दिवस' मनाएको हुनेछ र बुधदले चलाउनु भएको यस धर्म-चक्रलाई हामीले पनि गति दिएको हुनेछ ।

जिमिगु खँ

दच्छिया छकः पिहाँ वया च्वंगु 'धर्मकीर्ति' थौं निलाय् छकः छिकपिनि न्होने तय दया जिपी तस्सकं लयताः । बुद्धना शिक्षा अप्पो मनूतेसं ब्वनेगु, सीकेगु, थ्वीकेगु अवसर दयमाः धकाः छुं दं न्हो निसें जिमिसं विभिन्न सफूत पिकायगुया नापं विभिन्न ज्यात याना वया च्वनागु खः । सफूया नापनापं छगू पत्रिकानं पिकाय दःसा ज्यू धैगु अप्पो मनूतेगु बिचाः दुगु अनुसारं थ्व निला-पौ पिकया च्वनागु खः । बुद्धया शिक्षा छगू मात्र 'वाद' मजुसें थ्वला छगू 'वास्तविकता' अले 'भ्वायगु छगू तरीका' खः धैगु खँयात लुमंकाः थ्व पत्रिकाय् धर्मया नाप नापं सामाजिक व नैतिक पक्षयात नं थाय् बियावं यंकेगु जिमिगु ग्वःसाः दु । अले धर्म वा सत्य छुं सीमित वर्गया लागी जक मखुगुलिं अप्पोस्यां थ्वीगु कथं छापे याना वनेगु जिमिगु बिचाः दु । थुकथं थौं नेपाःगाया अप्पो बौद्ध पिन्सं थूगु नेवाः भाय् व पिनेया पिनि लागी आःयात नेपाली भासं नं छापे याय्गु बिचाः याना । मां भाय्या सेवाया नापं सत्ययात सीमित क्षेत्रय् जक तया मतेगुया लागी थ्व हे छगू जक विकल्पथें ताया । पाठकपिनी रूचीयात ध्यानेतया विभिन्न स्तम्भ नं तयगु प्रयाश याय् । पत्रिकायाबारे छिकपिन्गु सुखावयात दुनुगलं निसें स्वागत याना च्वना । अले छिकपिन्गु ग्वाहाली व टेवां हे जक थ्व जिमिगु न्हूगु पलाः धिसीलाइगु जूगुलीं न्ह्याबले थें तुं छिकपीं सकसिगु ग्वाहालीया आशा छाय् मयाय ! □

Hearty Greetings to 'DHARMAKIRTI'

on its publication as a bi-monthly

Associated Enterprises

G. P. O. Box 790

Pyaphal Tole

Kathmandu

Nepal

Always Remember For All Types of

- Educational Materials
- Analytical Instruments
- Laboratory Chemicals
- Electrical Equipments

Phone: 13868

‘धर्मकीर्ति’

मिलापीया रूपे प्याहां वःगुली लयसाः

प्वंकुसे

भिन्तुनाया नापं उत्तरोत्तर प्रगतीया कामना

धन्नाकया दी म्वाः

मोटरया सामानत माल धाःसा

जिमित लुमंका दिसं

जोमबीरसिं कमलबीरसिं

२८, जुद्ध सडक, काठमाण्डौ

फोन- ११४५३, १३८४२, १७६५४

We extend our best wishes to

‘DHARMAKIRTI’

on its publication as a bi-monthly

BHIM RATNA HARSHA RATNA

680, JYATHA TOLE

P. O. BOX 603

KATHMANDU

Phone:- 11932, 15761

HOTEL CRYSTAL, Kathmandu.

NEW HOTEL CRYSTAL, Pokhara.

CRYSTAL WOOLEN INDUSTRIES, Balaju.

‘धर्मकीर्ति’

द्वैसात्तिकको रूपमा प्रकाशित भएकोमा

हार्दिक बधाई

साथै

बुद्धले प्रथम धर्म देशना गर्नु भएको दिन

आषाढ-पूर्णिमा, धर्मचक्र दिवसको उपलक्षमा

हार्दिक शुभ-कामना

बालाजु अटो वर्क्स (प्रा) लि.

विकास आफिस

२८, २९ सडक

काठमाण्डौ

फोन: ११४५३

वर्क सप

बालाजु औद्योगिक क्षेत्र

बालाजु, काठमाण्डौ

फोन: १३५८४

थाकू- अमर प्रेस, हर्ष बिहार, असं, येँ ।